



[Εργαλειοθήκη Ψηφιακής  
Αφήγησης]



## [Εργαλειοθήκη Ψηφιακής Αφήγησης]

**Δημιουργημένο από τον Jason Ward και την Andrea Bullivant**  
**Αυτό το εγχειρίδιο υποστηρίζει τον Οδηγό Ψηφιακής Αφήγησης**  
**δημιουργημένο από τους Dávid Bán, Balázs Nagy**



Αυτό το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί στα πλαίσια του πρότζεκτ «I-DIGital Stories – Stories Educational Learning Facilities» χρηματοδοτημένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015-1-IT02-KA204-015181).



Αυτό το υλικό είναι αδειοδοτημένο σύμφωνα με την άδεια Creative Commons, 2017

Αυτό σημαίνει ότι είστε ελεύθεροι να αντιγράψετε, διανείμετε και εκθέσετε μέρος ή το σύνολο των κειμένων και των εικόνων, εφόσον αναφέρετε τους δημιουργούς:

**Jason Ward** και **Andrea Bullivant** γι' αυτήν την εργαλειοθήκη

**Dávid Bán** και **Balázs Nagy** για τον Οδηγό

“I-DIGital Stories – Stories Educational Learning Facilities” project.

Παρόλαυτα, αν έχετε σκοπό να διανείμετε μια αλλαγμένη έκδοσή του υλικού μας, πρέπει να ζητήσετε την άδειά μας πρώτα και να διανείμετε τη δουλειά σας μόνο κάτω από την ίδια ή παρόμοια άδεια μ' αυτήν και οπωσδήποτε όχι για εμπορικούς σκοπούς.

Δικαιώματα φωτογραφιών: [http://idigstories.eu/IO\\_credits](http://idigstories.eu/IO_credits)



Αυτό το πρότζεκτ χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η έκδοση εκφράζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση που μπορεί να γίνει από πληροφορίες που περιέχονται μέσα σ' αυτήν.



I dig stories  
Stories Educational Learning Facilities  
project number: 2015-1-IT02-KA204-015181



This project has been funded with support from the European Commission.  
This publication reflects the views only of the author, and the  
Commission cannot be held responsible for any use  
which may be made of the information contained therein.

## Η Εργαλειοθήκη Ψηφιακής Αφήγησης Ιστοριών

Η εργαλειοθήκη Ψηφιακής Αφήγησης ιστοριών χρησιμεύει στο να προσφέρει απαντήσεις σε ερωτήσεις που μπορεί να μην απαντήθηκαν στον οδηγό. Η εργαλειοθήκη, επίσης, θα υποστηρίξει προτάσεις από την εκπαίδευση που πραγματοποιήθηκε στο πώς να διοργανώσεις αποτελεσματικά ένα εργαστήριο Ψηφιακής Αφήγησης ιστοριών. Η εργαλειοθήκη θα ακολουθήσει παρόμοια διάταξη με τον οδηγό, αλλά θα βασιστεί σε επιπρόσθετα παραδείγματα μελέτης περιπτώσεων και δραστηριοτήτων ώστε να καλύψει τις ανάγκες των διοργανωτών που μπορεί να δουλεύουν με πιο σύνθετες ομάδες. Μια σειρά από θεματικές στην ιστοσελίδα Ψηφιακής Αφήγησης προσφέρει καθοδήγηση μέσα από την ακόλουθη διαδικασία:

- Βρίσκοντας την ομάδα σου
- Ξεκινώντας
- Δημιουργώντας μια ιστορία
- Δημιουργώντας μια ψηφιακή ιστορία
- Δουλεύοντας ευαίσθητα θέματα
- Μοίρασμα των ιστοριών και κλείσιμο

## Πώς να χρησιμοποιήσεις αυτήν την εργαλειοθήκη

Κάθε τμήμα θα προσφέρει μια λίστα με «σημαντικά σημεία» για τους διοργανωτές, συμπεριλαμβανομένου μια οπτική αναπαράσταση με τη μορφή σύντομου βίντεο. Στο τέλος κάθε σελίδας θα υπάρχει υλικό με περισσότερες λεπτομέρειες και σημεία για αναστοχασμό. Άλλα πρακτικά τμήματα θα περιλαμβάνουν συνδέσμους για άλλες απαντήσεις και βίντεο για το πώς να χρησιμοποιήσετε συγκεκριμένα ψηφιακά λογισμικά (Apple iMovie).

### Προτάσεις

1. Δεν είναι απαραίτητο όλα τα τμήματα αυτή της εργαλειοθήκης, αλλά σας συστήνουμε να διαβάσετε όλον τον οδηγό
2. Σας συστήνουμε να δείτε τουλάχιστον 5 ολοκληρωμένα βίντεο Ψηφιακής Αφήγησης από προηγούμενα εργαστήρια
3. Ιδανικά, θα χρειαστείτε σημαντική τεχνογνωσία για να διοργανώσετε εργαστήρια με ομάδες.
4. Θα χρειαστεί κάποια ικανότητα με τα ψηφιακά μίντια

Παρόλο ότι ο οδηγός και η εργαλειοθήκη είναι σχεδιασμένα να σας καθοδηγούν στη διαδικασία του να διοργανώσετε το δικό σου εργαστήριο, σας συμβουλεύουμε να συμμετάσχετε σ'ένα εργαστήριο Ψηφιακής Αφήγησης στην περιοχή σας και/ή να δημιουργήσετε τη δική σας ψηφιακή ιστορία ώστε να κατανοήσετε πλήρως τη διαδικασία. Η δική σας ψηφιακή ιστορία μπορεί να παρουσιαστεί, επίσης, όταν θα διοργανώσετε το δικό σας εργαστήριο.

# Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

1. Βρίσκοντας την ομάδα σου	7
2. Ξεκινώντας	12
3. Δημιουργώντας μια ιστορία	18
4. Δημιουργώντας μια ψηφιακή ιστορία	24
5. Δουλεύοντας ευαίσθητα θέματα	29
6. Μοίρασμα των ιστοριών και κλείσιμο	35
7. Παράρτημα	40

# 1 Βρίσκοντας την ομάδα σου



Το να βρείτε την ομάδα σας είναι ένα από τα πράγματα που πρέπει να λάβετε υπόψη, πριν ξεκινήσετε ένα εργαστήριο Ψηφιακής Αφήγησης, εκτός από την αίθουσα, τη διαφήμιση και το χρονοδιάγραμμα.

Στόχοι:

1. Πρακτικές ιδέες και σκέψεις για να διαλέξεις την ομάδα που θα δουλέψεις και θα τη διαφημίσεις κατάλληλα.
2. Σιγουρευόμαστε ότι οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν τι συνεπάγεται η παρακολούθηση ενός εργαστηρίου Ψηφιακής Αφήγησης.



[http://idigstories.eu/Βρίσκοντας\\_την\\_ομάδα\\_σου](http://idigstories.eu/Βρίσκοντας_την_ομάδα_σου)



Σημαντικά σημεία:

**Έχετε έναν σκοπό;**

Έχετε ένα θέμα στο μυαλό σας ή μπορούν να διαλέξουν οι συμμετέχοντες; Μια ιστορία όλοι μαζί ή πολλές;

**Είναι μια ανοιχτή ή κλειστή ομάδα;**

Μπορεί οποιοσδήποτε να συμμετάσχει στην ομάδα; Είναι για μια συγκεκριμένη ομάδα; Έχετε μια ομάδα στο μυαλό σας;

**Έχετε ξαναδουλέψει με αυτήν την ομάδα;**

Παιδιά, Πρόσφυγες, Άνεργοι νέοι (NEETS). Έχετε αρκετή εμπειρία ώστε να προσφέρετε ό,τι χρειαστεί η ομάδα για υποστήριξη;

**Πώς θα έρθετε σε επαφή;**

Σχολεία, ομάδες στην κοινότητα, φυλλάδια; Έχετε ήδη επαφές; Χρειάζεστε συμβουλές;

**Ξέρουν τι να φέρουν;**

Υπολογιστές, Φωτογραφίες, Ακουστικά, Λογισμικό επεξεργασίας εικόνας/ήχου (εγκατεστημένο). Γνωρίζουν οι συμμετέχοντες όλα αυτά που χρειάζεται να έχουν;



**Σημαντικοί σύνδεσμοι:**

- Σημαντικά σημεία
- Πρακτικές πληροφορίες
- Στιγμές για αναστοχασμό
- Δραστηριότητες

## Πρακτικά

**Στόχοι, Θέματα και επωφελούμενοι**

- Ποιοι είναι οι στόχοι; Τι θα κερδίσουν οι συμμετέχοντες από τη συμμετοχή τους στην ομάδα;
- Ποια θέματα προκύπτουν;
- Ποιος θα επωφεληθεί άμεσα; Ποιος μακροπρόθεσμα;

**Έχετε μια ανοιχτή ή κλειστή ομάδα;**

- Ανοιχτή ομάδα – καλούνται να συμμετέχουν άτομα μέσω ενός φυλλαδίου για παράδειγμα. Αυτή μπορεί να είναι ανοιχτή σε κάθε άτομο (αν και διαφοροποιήσεις μπορούν να υπάρχουν ανάμεσα σε ενήλικες και παιδιά
- Κλειστή ομάδα – μια επιλεγμένη ή στοχευμένη ομάδα ατόμων που μπορεί να ανήκουν στην ίδια κατηγορία, για παράδειγμα παιδιά από το ίδιο απογευματινό κλαμπ ή Πρόσφυγες και Αιτούντες Άσυλο.
- Έχουν συναντηθεί στο παρελθόν τα μέλη της ομάδας; Αν, ναι, αυτό θα είναι σημαντικό για τη δυναμική και το δέσιμο της ομάδας.

**Πόσο σίγουρος-η αισθάνεστε ώστε να δουλέψετε με αυτήν την ομάδα;**

- Έχετε δουλέψει στο παρελθόν με αυτήν την ομάδα; Αυτό δε σημαίνει με αυτά τα άτομα συγκεκριμένα, αλλά με την κατηγορία στην οποία ανήκουν. Για παράδειγμα, Παιδιά, NEETS (Άνεργοι ανειδίκευτοι).
- Μπορεί να θελήσετε να επιλέξετε συμμετέχοντες από προηγούμενα πρότζεκτ.

**Διαφήμιση**

**Τι;**

- Είναι οι ημερομηνίες και οι ώρες σαφείς; Πρέπει να σκεφτείτε και να είστε σαφείς σχετικά με των αριθμό των ωρών/ ημερών που θα χρειαστούν και αν αυτές θα είναι συνεχείς ή με ενδιάμεσα χρονικά κενά. Καμιά φορά πρέπει να γίνουν διαπραγματεύσεις όσον αφορά τον εξοπλισμό του χώρου και τους ίδιους τους συμμετέχοντες. 3 μέρες είναι ο ιδανικός χρόνος, αλλά αν άλλες υποχρεώσεις υπεισέλθουν, τότε τα εργαστήρια μπορούν να γίνουν τα βράδια ή μια φορά την εβδομάδα, με επεξεργασία βίντεο και άλλες δουλειές στο ενδιάμεσο.

- Ξέρουν οι συμμετέχοντες τι πρέπει να φέρουν – υπολογιστές, λογισμικό, ποντίκι, είδη φωτογραφίας;

#### **Γιατί;**

Αυτό πρέπει να σας συνδέει στους στόχους σας, αλλά να είναι σαφές στους συμμετέχοντες τι θα κερδίσουν.

#### **Πώς;**

- Προσωπική πρόσκληση, ενημερωτικό φυλλάδιο ή κάτι άλλο; Αυτό εξαρτάται από τον τύπο της ομάδας και από το αν είναι ήδη γνωστοί σε εσάς ή όχι.

- Πώς διαφορετικά 'κανάλια' επικοινωνίας θα είναι προσβάσιμα σε διαφορετικές ομάδες; Για παράδειγμα τα κοινωνικά δίκτυα μπορεί να δουλεύουν στους νέους ανθρώπους αλλά όχι στους υπόλοιπους.

- Χρησιμοποιείτε υπάρχοντα δίκτυα. Δεσμεύστε χρόνο για να δουλέψετε με δασκάλους ή άλλους επαγγελματίες στα σχολεία.

## **Δημιουργώντας έναν 'ασφαλή χώρο'**

#### ***Ξέρουν οι άνθρωποι τι παρακολουθούν;***

Η δημιουργία ενός ασφαλούς μέρους αρχίζει από το στάδιο της αναγνώρισης και της 'διαφήμισης' για την ομάδα σου. Επιπρόσθετα, στη λίστα των συμβουλών πιο πάνω, είναι σημαντικό να προσθέσουμε πληροφορίες για τη δέσμευση που απαιτείται, όπως η σημασία του να παρακολουθεί κανείς όλες τις συναντήσεις.

## **Στιγμές για αναστοχασμό**

#### **Ποιος θα χρειαστεί επιπρόσθετη βοήθεια;**

*Γλωσσικά εμπόδια, έλλειψη τεχνογνωσίας, πρόσβαση σε φωτογραφίες- πώς θα παρουσιάσετε αυτά τα θέματα;*

#### **Γλωσσικά εμπόδια**

Είναι μια πρόκληση να δουλεύεις με μια πολυεθνική ομάδα. Μπορεί να μην είναι εύκολο για τους συμμετέχοντες να εκφραστούν σε μια γλώσσα που δεν είναι η μητρική τους. Διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα μπορούν να δημιουργήσουν ένα ελκυστικό περιβάλλον αλλά μερικές φορές μπορεί να δημιουργήσουν παρεξηγήσεις. Γι' αυτό συνίσταται για το πρώτο σας εργαστήριο Ψηφιακής Αφήγησης να δουλέψετε με μια ομάδα που έχετε δουλέψει και στο παρελθόν, ώστε να ξέρετε τι υποστήριξη θα χρειαστούν.

#### **Έλλειψη τεχνογνωσίας**

Πρέπει να αξιολογήσετε προκαταβολικά την τεχνική ικανότητα και σιγουριά της ομάδας. Αν νομίζετε ότι η

ομάδα σας μπορεί να δυσκολευτεί με την τεχνολογία θυμηθείτε ότι το να διδάξετε και να υποστηρίξετε μέσα από αυτήν τη διαδικασία μπορεί να πάρει σημαντικό χρόνο. Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες έχουν κάνει αρκετή δουλειά προετοιμασίας, όπως το να κατεβάσουν το επιλεγμένο λογισμικό επεξεργασίας ήχου και εικόνας.

### **Εικόνες**

Μια καλή ιδέα είναι να ενημερώσετε τους συμμετέχοντες για την ανάγκη να προετοιμάσουν τις φωτογραφίες πριν τη συνάντηση. Είναι επίσης χρήσιμο να αντιγράψουν τις εικόνες σε ένα εξωτερικό φλασάκι USB ή σε μια κάρτα SD. Η προετοιμασία αυτή θα μειώσει τον χρόνο για τη δημιουργία του σεναρίου, και θα βοηθήσει στη δημιουργία γρήγορων αλλά υψηλής ποιότητας ψηφιακών ταινιών.

Οι αποθηκευμένες εικόνες από ιστοσελίδες ή μηχανές αναζήτησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αλλά μόνο όταν δεν είναι διαθέσιμες οι προσωπικές φωτογραφίες ή υπάρχει ένας σημαντικός λόγος για αποφυγή της προσωπικής αναγνώρισης (δείτε το 4<sup>ο</sup> βίντεο Στιγμές για αναστοχασμό). Θα χρειαστεί να ελέγξετε αν οι αποθηκευμένες εικόνες επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν. Να λάβετε υπόψη τα θέματα πνευματικών δικαιωμάτων ιδιωτικότητας, δεν μπορείτε να βάλετε τη φωτογραφία κάποιου στο διαδίκτυο αν δε συμφωνεί. Έχουν οι φωτογραφίες των συμμετεχόντων άλλα πρόσωπα που χρειάζεται να δώσουν την άδειά τους;

### **Μια ιστορία φτιαγμένη απ' όλους**

Κατά τη διάρκεια κάποιων εργαστηρίων Ψηφιακής Αφήγησης η ομάδα φτιάχνει μια ιστορία αντί για πολλές ατομικές. Μερικές φορές η δημιουργία μιας ιστορίας από πολλούς μπορεί να βοηθήσει την ομάδα να δεθεί και να μειώσει την αγωνία της δημιουργίας μιας ατομικής ιστορίας.

# 2 Ξεκινώντας





*Η ενότητα Ξεκινώντας εστιάζει στη στιγμή που συναντάτε την ομάδα και τι μπορεί να χρειαστεί να κάνετε για να βοηθήσετε το δέσιμο της ομάδας.*

Σκοποί

- 1 Να παρέχετε ξεκάθαρες οδηγίες και ένα 'ασφαλές περιβάλλον' για τους συμμετέχοντες ώστε να δημιουργήσουν και να μοιραστούν ψηφιακές ιστορίες.
- 2 Να διασφαλίσετε ότι οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν τι τους ζητείται και ποιος είναι ο ρόλος του διαμεσολαβητή, και να ξεκινήσουν να αισθάνονται άνετα, ώστε να αρχίσουν τη διαδικασία της δημιουργίας μιας ψηφιακής ιστορίας.



<http://idigstories.eu/Ξεκινώντας>



Σημαντικά σημεία:

**Είναι ο χώρος σας αρκετά μεγάλος;**

*Μπορούν τα άτομα να κινηθούν ελεύθερα; Μπορείτε όλοι μαζί να σταθείτε σε κύκλο; Θα μπορούν όλοι να καθίσουν γύρω από τα τραπέζια με υπολογιστές;*

**Έχετε τον κατάλληλο εξοπλισμό; Do you have the right equipment?**

*Μηχανές προβολής, Οθόνες, υπολογιστές. Όλα αυτά θα χρειαστούν για το εργαστήριο της Ψηφιακής Αφήγησης.*

**Υπάρχει χώρος για να δουλέψετε ατομικά;**

*Τον περισσότερο χρόνο οι συμμετέχοντες δουλεύουν ατομικά. Υπάρχει αρκετός χώρος για να το κάνουν αυτό;*

**Έχετε αρκετές πρίζες;**

*Υπάρχουν πολλά καλώδια στην αίθουσα; Είναι τα τραπέζια κοντά σε πρίζες; Έχει ο καθένας πρόσβαση σε πρίζα;*

### **Είναι το δωμάτιο ασφαλές και προστατευμένο;**

*Αυτή είναι μια ιδιωτική και προσωπική διαδικασία. Αισθάνονται τα άτομα άνετα στην αίθουσα; Είναι ασφαλής από ενοχλήσεις άλλων ανθρώπων που ξαφνικά μπαίνουν στην αίθουσα;*

### **Γρήγοροι σύνδεσμοι:**

- Σημαντικά σημεία
- Πρακτικά θέματα
- Στιγμές για αναστοχασμό
- Δραστηριότητες

## **Πρακτικά θέματα**

### **Τόπος συνάντησης**

- Είναι προσβάσιμο στον καθένα και εύκολο να το βρεις;
- Είναι άνετο το περιβάλλον ώστε το εργαστήριο να μπορεί να πραγματοποιηθεί ανενόχλητο από θορύβους άλλων ενοίκων του κτιρίου;
- Είναι ο τόπος συνάντησης κατάλληλος για όλα τα στάδια της διαδικασίας της Ψηφιακής Αφήγησης, παρέχοντας χώρο για ατομική δουλειά, όσο το δυνατόν ηχομονωμένος, με φωτισμό που μπορεί να προσαρμοστεί για προβολή ταινιών και καλή ακουστική;
- Έχει Wi-Fi; Πολλοί συμμετέχοντες κατεβάζουν φωτογραφίες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οπότε το Wi-Fi είναι απαραίτητο.

### **Χρονικός προγραμματισμός του εργαστηρίου**

- Καλύπτει αυτός τις ανάγκες της ομάδας; Μπορεί να προσαρμοστεί;
- Εξυπηρετεί καλύτερα την ομάδα να δουλέψει εντατικά συνεχόμενες μέρες, ώστε να διεισδύσουν σε βάθος στη διαδικασία, ή χρειάζεται διάλειμμα κάποιων ημερών, ειδικά αν έχουν άλλες υποχρεώσεις (δουλειά, φροντίδα παιδιών);

### **Τεχνικός εξοπλισμός – έχουν ελεγχθεί οι υπολογιστές και ο υπόλοιπος εξοπλισμός για τα παρακάτω:**

- Έχετε διαθέσιμο λογισμικό Word και εκτυπωτή;
- Έχετε διαθέσιμη μια φωτογραφική μηχανή και υψηλής ανάλυσης σαρωτή;
- Η ποιότητα του μηχανήματος ηχογράφησης;

- Λογισμικό που κατεβάστηκε για την επεξεργασία ήχου-εικόνας;
- Προτζέκτορας και ήχος διαθέσιμα;
- Έχουν ελεγχθεί οι φορητοί υπολογιστές των συμμετεχόντων όσον αφορά τις δυνατότητές τους και τη συμβατότητά τους με τα επιλεγμένα λογισμικά; +το ποντίκι; (καλύτερα να χρησιμοποιηθεί στη θέση του ποντικιού αφής) +ακουστικά

**Συμμετέχοντες** – έχουν λάβει αρκετές πληροφορίες για το τι να φέρουν μαζί τους, για παράδειγμα τον αριθμό και το είδος των φωτογραφιών; Μπορούν αυτές να είναι σε ένα φλασάκι USB;

## Δημιουργώντας ένα ‘ασφαλές μέρος’

### Γλώσσα

Δώστε προσοχή στη γλώσσα και κρατήστε την όσο γίνεται δυνατόν σαφή και απλή, αποφεύγοντας τεχνικές ή άλλες ‘αργκό’.

### Δουλεύοντας με μία πολυπολιτισμική ομάδα

Αυτό μπορεί να είναι θαυμάσια εμπειρία για τον καθένα, αλλά χρειάζεται να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα με τη γλώσσα για να αποφευχθούν παρερμηνεύσεις και να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να εκφραστούν

### Εμπιστευτικότητα

Θα πρέπει να συμφωνηθούν οι ‘κανόνες’ εμπιστευτικότητας, που θα συμπεριλαμβάνουν:

Οι πληροφορίες που μοιράζονται παραμένουν μέσα στην ομάδα

Δεν «γράφουμε» τις ιστορίες των άλλων εκτός αν αυτές έχουν δημιουργηθεί στον κύκλο αφηγήσεων. Τα κινητά πρέπει να είναι κλειστά!

Δε μοιραζόμαστε τις φωτογραφίες χωρίς τη συναίνεση αυτών στους οποίους ανήκουν ή αν αυτές έχουν εικόνες ευάλωτων ομάδων π.χ. αιτούντες άσυλο, ή ασυνόδευτα παιδιά

### Όχι κριτικές

Πρέπει να γίνει σαφές, ιδανικά ύστερα από συμφωνία της ομάδας, ότι οι συμμετέχοντες και οι ιστορίες τους δε θα κριθούν ή βαθμολογηθούν από κανέναν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας

### Διαμεσολάβηση

Ο εκπαιδευτής είναι επίσης διαμεσολαβητής, του οποίου ο ρόλος είναι να διασφαλίσει ότι ο καθένας αισθάνεται άνετα και μπορεί να συμμετέχει ισότιμα, να μιλάει και να ακούγεται. Αυτή η προσέγγιση χρειάζεται

να εφαρμοστεί από την αρχή με δραστηριότητες `λιώσιμου πάγου`. Όταν θα έχετε δημιουργήσει ένα ασφαλές περιβάλλον μπορείτε να ξεκινήσετε τον κύκλο ιστοριών.

## Στιγμές για αναστοχασμό

### Βασικοί κανόνες

Στην αρχή ενός εργαστηρίου Ψηφιακής Αφήγησης όπου συμμετέχει μια πολυσυλλεκτική ομάδα ενηλίκων, ο εκπαιδευτής χρησιμοποιεί προετοιμασμένες προτάσεις με προτεινόμενους κανόνες ή αρχές. Για παράδειγμα, 'Σέβομαι τις απόψεις των άλλων στην ομάδα ακόμα κι αν δε συμφωνώ με αυτές'.

Διαβάζονται προτάσεις τυχαία από ένα κουτί, όπου οι συμμετέχοντες πρέπει είτε να συμφωνήσουν με αυτές, να σηκωθούν όρθιοι και να αλλάξουν θέσεις ή να διαφωνήσουν με αυτές και να παραμείνουν καθισμένοι. Επίσης νέες προτάσεις μπορούν να προταθούν και μέσω αυτής της διαδικασίας οι συμμετέχοντες να έρθουν σε συμφωνία για τους κανόνες' και τις αρχές του εργαστηρίου με τις οποίες όλοι να αισθάνονται άνετα. Αν η λέξη 'κανόνες' φαίνεται πολύ αποθαρρυντική, προσπαθήστε να βρείτε μια λέξη που φαίνεται πιο ήπια στην ομάδα όπως 'όρια' ή 'κατευθυντήριες γραμμές'

## Δραστηριότητες, παιχνίδια γνωριμίας και σπάσιμου πάγου

**Όποιος ...**— Χρήσιμο για τους συμμετέχοντες ώστε να αρχίσουν να δένονται χωρίς να αισθάνονται πίεση να μιλήσουν

Όλοι οι συμμετέχοντες κάθονται σε κύκλο σε καρέκλες ενώ ένα άτομο στέκεται στο κέντρο (συνήθως είναι ο εκπαιδευτής ώστε να βοηθήσει να κάνουν την αρχή). Το άτομο στο κέντρο κάνει μια δήλωση σε όλους που αρχίζει με το 'όποιος... ' — για παράδειγμα 'όποιος έχει σκύλο'. Οι συμμετέχοντες στους οποίους η δήλωση ταιριάζει (σ' αυτήν την περίπτωση όσοι έχουν σκύλο) πρέπει να σηκωθούν και να προσπαθήσουν να βρουν μια νέα θέση (συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπου στη μέση) όσο το δυνατόν πιο γρήγορα. Πάντα θα υπάρχει ένα άτομο που θα περισσεύει στο κέντρο και αυτό το άτομο κάνει ακόμα μια δήλωση 'όποιος...'. Αυτό επαναλαμβάνεται για όσο θέλετε να συνεχιστεί το παιχνίδι.

**Μια αλήθεια, ένα ψέμα**— Παρέχει ένα πλαίσιο για αφήγηση ιστοριών και επιτρέπει στα μέλη της ομάδας να ανταλλάξουν πληροφορίες μεταξύ τους.

Κάθε μέλος της ομάδας (τυχαία ή με τη σειρά που κάθονται στον κύκλο) λέει το όνομά του και 2 στοιχεία



για τον εαυτό του, ένα αληθινό και ένα ψεύτικο. Για παράδειγμα “Το όνομα μου είναι Γιάννης και έχω ένα κατοικίδιο φίδι. Το όνομα μου είναι Γιάννης και είχα τوست για πρωινό”

Αν η ομάδα και τα άτομα αισθάνονται άνετα μπορούν να προκαλέσουν τον συμμετέχοντα και να τον ρωτήσουν συμπληρωματικές ερωτήσεις για να δουν αν ο συμμετέχων μπορεί να αναπτύξει την ιστορία του. Οι συμμετέχοντες έπειτα ψηφίζουν για το ποια πιστεύουν ότι είναι η αλήθεια και ποιο το ψέμα. Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες διαλέγουν προσεκτικά τι θα πουν και δεν αισθάνονται κάτω από πίεση να πουν κάτι για το οποίο αισθάνονται άβολα.

*Σημείωση: Αυτή η δραστηριότητα έχει στόχο να μην πεις την αλήθεια, αλλά η Ψηφιακή Αφήγηση στοχεύει στην αλήθεια (στις περισσότερες περιπτώσεις) Παρ' όλα αυτά αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επιδείξει κανείς τη διαδικασία της δημιουργίας μιας φανταστικής ιστορίας για το εργαστήριο Ψηφιακής Αφήγησης.*

**Φωτογράφος και φωτογραφική μηχανή**– ενθαρρύνει στο να βλέπεις τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές, άλλη μια χρήσιμη ικανότητα για τη δημιουργία ψηφιακής ιστορίας.

Χωρίστε την ομάδα σε ζευγάρια και ζητήστε από τα ζευγάρια να αναλάβουν εναλλάξ τον ρόλο του φωτογράφου και της φωτογραφικής μηχανής. Ο φωτογράφος διαλέγει κάτι στο δωμάτιο που θα ήθελε να φωτογραφίσει και ζητάει από τη ‘φωτογραφική μηχανή’ να κλείσει τα μάτια της, στη συνέχεια στρέφει τη μηχανή προς το αντικείμενο/σκηνή δείχνοντας στη σωστή κατεύθυνση (γωνία, ύψος κ.λ.π.). Ο φωτογράφος δεν πρέπει να πει τίποτα στη μηχανή του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η μηχανή μετά ανοίγει τα μάτια της για 3 δευτερόλεπτα, ύστερα γυρίζει προς τον φωτογράφο (για να μην δει τη φωτογραφία που έβγαλε) και περιγράφει με λόγια τη φωτογραφία. Μετά και οι δύο γυρίζουν στο αντικείμενο/σκηνή και μιλούν για διαφορές στην αντίληψη. Παρατήρησαν μεμονωμένα αντικείμενα ή μια ευρύτερη εικόνα; Τι παρατήρησε ο καθένας; Σε τι διαφέρουν οι προσλαμβάνουσές τους; Αφού τραβηχτεί η φωτογραφία, τα ζευγάρια αλλάζουν θέσεις: τώρα η ‘μηχανή’ είναι ο ‘φωτογράφος’, και ο ‘φωτογράφος’ μετατρέπεται σε ‘μηχανή’. Τελικά η ομάδα μαζεύεται πάλι και οι συμμετέχοντες μοιράζονται την εμπειρία τους και δίνουν ανατροφοδότηση ο ένας στον άλλον.

Το παιχνίδι βοηθάει στο χτίσιμο εμπιστοσύνης, επικοινωνίας, και παρατηρητικότητας.

*Σημείωση: Το κλείσιμο των ματιών απαιτεί εμπιστοσύνη, γι' αυτό σιγουρευτείτε ότι τα μέλη της ομάδας αισθάνονται άνετα μεταξύ τους, πριν δοκιμάσετε αυτήν τη δραστηριότητα.*

# 3 Δημιουργώντας μια ιστορία





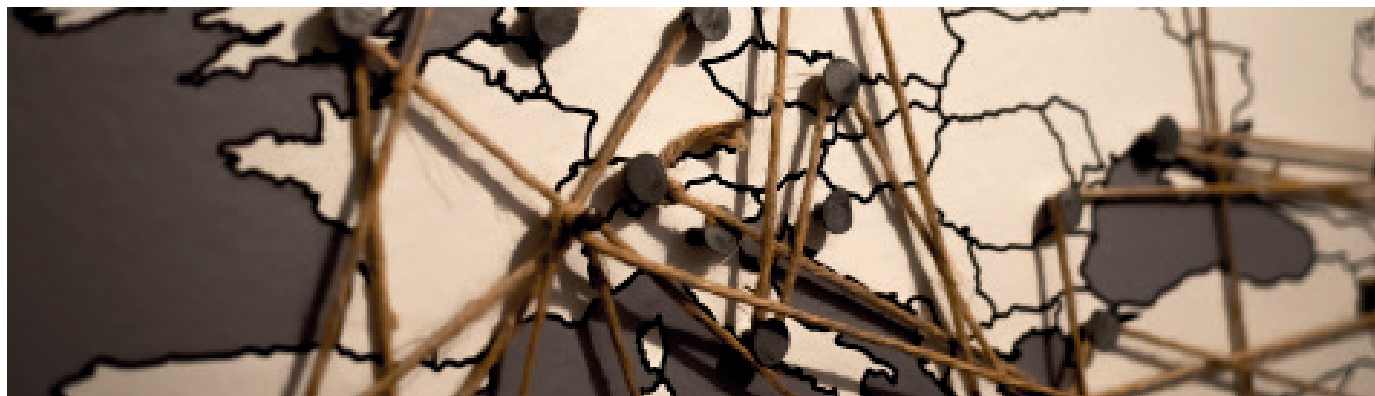
*Η δημιουργία μιας Ιστορίας εξερευνά την υποβοηθούμενη διαδικασία της αφήγησης ιστοριών και παρουσιάζει αυτό που ο διαμεσολαβητής μπορεί να χρειαστεί να κάνει ώστε να βοηθήσει την ομάδα να καταλάβει τι χρειάζεται για να δημιουργηθεί μια ιστορία...*

#### Στόχοι

- 1 Κατανόηση του πώς να υποβοηθήσεις τη διαδικασία της αφήγησης ιστοριών σε ένα ασφαλές περιβάλλον
- 2 Πώς να βοηθήσεις τους συμμετέχοντες να καταλάβουν τι είδους ιστορία θα ήθελαν να πουν.



[http://idigstories.eu/Δημιουργώντας\\_μια\\_ιστορία](http://idigstories.eu/Δημιουργώντας_μια_ιστορία)



#### Σημαντικά σημεία

**Έχουν οι συμμετέχοντες τις ιστορίες τους;**

*Έχουν μια ιδέα για την ιστορία που θα ήθελαν να μοιραστούν; Θα χρειαστεί να τους βοηθήσετε με αυτό;*

**Είναι ικανοί να περιοριστούν στα συγκεκριμένα χρονικά όρια;**

*2.5 λεπτά είναι ο μεγαλύτερος χρόνος που μπορούν να έχουν. Είναι οι συμμετέχοντες προετοιμασμένοι να φτιάξουν την ταινία τους με τη συγκεκριμένη διάρκεια;*

**Έχουν αρκετές φωτογραφίες;**

*Προτείνετε 15-25 φωτογραφίες. Θα χρειαστεί το άτομο κι άλλες φωτογραφίες; (από το διαδίκτυο);*

**Έχουν ένα σενάριο;**

*Ξέρουν τι χρειάζεται να πουν; Είναι ευχαριστημένοι με το πώς ακούγεται; Βγάζει νόημα στους άλλους συμμετέχοντες;*

**Είναι χαρούμενοι να το μοιραστούν;**

*Ξέρουν τι θα γίνει με την ιστορία τους; Αισθάνονται άνετα να τη μοιραστούν με τους άλλους συμμετέχοντες;*

**Γρήγοροι σύνδεσμοι:**

- Σημαντικά σημεία
- Πρακτικά θέματα
- Στιγμές για αναστοχασμό
- Δραστηριότητες

## Πρακτικά θέματα

### 1. Να παρέχετε σαφείς πληροφορίες για τη διαδικασία

- Το χρονοδιάγραμμα των σταδίων π.χ., πότε να επιλέξετε τις φωτογραφίες, πότε να γράψετε την αφήγηση
- Παρακολουθήστε μερικές ταινίες ως δείγματα
- Απαντήστε σε ερωτήσεις και ανησυχίες
- Εξηγήστε βασικές νομικές ερωτήσεις ή ερωτήσεις για πνευματικά δικαιώματα
- Περιγράψτε το τέλος της διαδικασίας και τη μελλοντική πορεία των ταινιών (αποθήκευση, δημοσίευση, δικαιώματα των δημιουργών ως προς τη διάθεσή τους)
- Μερικοί άνθρωποι θα ξεκινήσουν από τις φωτογραφίες και θα κάνουν μια ιστορία και μερικοί θα γράψουν μια ιστορία και μετά θα βρουν φωτογραφίες. Και οι δύο τρόποι είναι αποδεκτοί αλλά σιγουρευτείτε ότι θα βρουν ένα σημείο εκκίνησης.

### 2. Ευκαιρία για γνωριμία– ένα παιχνίδι σπάσιμου πάγου (ή περισσότερα από ένα). Δες ιδέες στις ‘Δραστηριότητες’ από κάτω

### 3. Κύκλος ιστοριών- για συμμετέχοντες, για να δημιουργήσουν τον σκελετό της ιστορίας από την οποία μπορούν μετά να δημιουργήσουν το σενάριο π.χ. την αφήγηση της ιστορίας

- Ιδανικά γίνεται σε ένα ξεχωριστό πιο ζεστό δωμάτιο χωρίς εξωτερικούς θορύβους και όπου τα καθίσματα είναι τοποθετημένα ώστε να συμμετέχουν όλοι
- Μπορεί να χρειαστούν αντικείμενα. Αυτό θα εξαρτηθεί από τις δραστηριότητες που θα χρησιμοποιηθούν, αλλά για πολλές ομάδες μπορεί να θέλετε οι συμμετέχοντες να φέρουν 3 αντικείμενα που είναι σημαντικά γι’ αυτούς (αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει φωτογραφίες) και μια πρόχειρη καταγραφή της ιστορίας τους, αν μπορούν να την έχουν.
- Συμπεριλαμβάνει μια διαδικασία δραστηριοτήτων σπάσιμου πάγου και παιχνίδια ως ερεθίσματα για ιδέες ιστοριών. Δες ‘Δραστηριότητες’ παρακάτω για παραδείγματα. Περισσότερες ιδέες μπορείτε να βρείτε στον

ολοκληρωμένο οδηγό Ψηφιακής Αφήγησης.

- Ιδανικά καταλήγει στο να βρουν όλοι οι συμμετέχοντες την ιστορία που θέλουν να πουν και να προετοιμάσουν μια πρώτη πρόχειρη ιστορία.

#### **4. Συγγραφή ιστορίας – δημιουργώντας ένα απλό αλλά σαφές σενάριο για να διαβαστεί από τον αφηγητή της ταινίας. Συμπεριλαμβάνει:**

- Απλές, σύντομες προτάσεις, που φανερώνουν την προσωπικότητα και τη χαρακτηριστική γλώσσα του αφηγητή. Ιδανικά μεταξύ 180 και 320 λέξεις.

- Χρόνος για τον αφηγητή ώστε να ‘κοιμηθεί με την ιστορία του’ και να την αλλάξει αν χρειαστεί πριν την τελική φάση.

- Χρήση των κατάλληλων ερωτήσεων ώστε να βρουν τη σωστή εστίαση για την ιστορία και να αποφύγουν τις περιττές λεπτομέρειες. Το λίγο είναι περισσότερο!

- Καθοδήγηση γι’ αυτούς που κόλλησαν στην ιστορία τους και αυτούς που έχουν υπερβολική αυτοπεποίθηση.

#### **5. Σενάριο – ένας απλός πίνακας με δύο στήλες, μία στήλη με το κείμενο χωρισμένο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο ρυθμό- συνήθως πρόταση- πρόταση- και δίπλα μια στήλη με τις κατάλληλες φωτογραφίες**

- Να είναι εμφανής η αναλογία φωτογραφιών και κειμένου στην ιστορία.

- Γενικά, δύο προτάσεις είναι η σωστή ποσότητα κειμένου για μια φωτογραφία, αλλά αυτό μπορεί να ποικίλλει για να ταιριάξει με τον συναισθηματικό ρυθμό και τη δραματουργία της ταινίας. Σε γενικές γραμμές δύο προτάσεις είναι η κατάλληλη έκταση κειμένου για μία φωτογραφία, αλλά αυτό μπορεί να διαφέρει για να ταιριάξει με τον συναισθηματικό ρυθμό και τη δραματουργία της ταινίας.

## **Δημιουργώντας ένα ‘ασφαλές μέρος’**

### **Όχι πίεση**

Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες δεν αισθάνονται πίεση να μοιραστούν μια ιστορία που είναι ‘καλή’ και ‘ενδιαφέρουσα’. Για παράδειγμα μια ομάδα συμμετεχόντων με προσφυγικό παρελθόν δε χρειάζεται να μιλήσει για τη φυγή της μόνο. Μη συγκρίνετε αλλά μοιραστείτε, και επιτρέψτε στους ανθρώπους να αφήσουν άλλους να μάθουν για ποιο πράγμα μιλάει η ιστορία τους ή να το κρατήσουν για τον εαυτό τους μέχρι να μοιραστεί σε όλη την ομάδα στο τέλος.

### **Αυτοπροστασία**

Όταν η ομάδα συμπεριλαμβάνει συναδέλφους στην ίδια δουλειά, ίσως υπάρχει η ανάγκη να κρατηθεί μια

απόσταση ανάμεσα στο προσωπικό και επαγγελματικό όταν μοιραζόμαστε πληροφορίες. Επίσης να θυμάστε τη δυναμική ομάδας ανάμεσα σε ενήλικες και παιδιά/εφήβους σε σχέση με θέματα εμπιστευτικότητας και θέλησης για μοίρασμα εμπειριών.

### **Δουλεύοντας με στρες**

Είναι φανερό ότι αυτή είναι μια αγχώδης και προσωπική διαδικασία. Προσπαθήστε να καθησυχάσετε τους συμμετέχοντες ότι δεν υπάρχει 'σωστή ιστορία'. Επίσης αυτή δεν είναι η ιστορία της ζωής τους, αλλά μόνο ένα μέρος (μερικές φορές ένα πολύ μικρό) της ζωής τους. Μερικές φορές εκεί που οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις ιδέες για τις ιστορίες τους με την ομάδα αυτό μπορεί να βοηθήσει άλλους να βρουν τη δική τους ιστορία. Χρησιμοποιήστε την ομάδα για να υποστηρίξει αυτή τη διαδικασία.

## **Στιγμές για αναστοχασμό**

Το να δουλεύεις με παιδιά, ευάλωτους ενήλικες ή ομάδες που δε γνωρίζονται μεταξύ τους μπορεί να απαιτεί περισσότερες δραστηριότητες ομάδας στην αρχή της διαδικασίας. Χρειάζεται η ομάδα στο πρώτο μέρος κάτι παραπάνω από τα παιχνίδια σπάσιμου του πάγου για να δεθεί;

*“Τη δεύτερη μέρα μετά τον κύκλο αφήγησης και πριν την εισαγωγή στη δημιουργία σεναρίου παίξαμε ένα παιχνίδι ενεργοποίησης, όπου όλοι οι συμμετέχοντες ήταν σε έναν κύκλο και ο καθένας έπρεπε να πει το όνομά του, μια λέξη που να ξεκινά από το πρώτο γράμμα του ονόματός του και μια κίνηση σχετική με αυτήν τη λέξη. Στο τέλος του κύκλου όλη η ομάδα έπρεπε να επαναλάβει το όνομα του κάθε συμμετέχοντα, τη σχετική λέξη και την κίνηση. Αυτό βοήθησε πολύ την ομάδα να αισθανθεί πιο άνετα”*

Η επανενεργοποίηση των συμμετεχόντων και το ξανακαλωσόρισμα είναι ένας πολύ καλός τρόπος να βοηθήσεις τους ανθρώπους να αισθανθούν πιο άνετα να επιστρέψουν στο χώρο της Ψηφιακής Αφήγησης. Αυτό δε σημαίνει ότι κάθε ομάδα το χρειάζεται, αλλά αν η ομάδα σας είναι μικρότερη ηλικιακά, είναι ευάλωτη ή αβέβαιη για τη διαδικασία τότε αυτό μπορεί να είναι υποβοηθητικό.

## **Δραστηριότητες, Παιχνίδια σπάσιμου πάγου, παιχνίδια ενεργοποίησης και διαδικασία γνωριμίας**

**Κάτι παρόμοιο/ κάτι διαφορετικό– μοιραζόμαστε πράγματα για τον εαυτό μας, λέμε μικρές ιστορίες και μαθαίνουμε ο ένας για τον άλλο:**

Ζητήστε από την ομάδα να σταθεί σε έναν κύκλο. Χρησιμοποιήστε ένα αντικείμενο και ζητήστε από τους

συμμετέχοντες να το περάσουν σε αυτούς που έχουν κάτι κοινό. Αυτό μπορεί να είναι κάτι που ήδη ξέρουν ή κάτι που όλοι μπορούν να το δουν π.χ. το χρώμα μαλλιών.

Π.χ. Δίνω αυτό στον xxxx *γιατί και οι δύο φοράμε κάτι μπλε.*

Αφού όλοι είχαν την ευκαιρία να περάσουν το αντικείμενο, καλέστε την ομάδα να περάσει το αντικείμενο σε κάποιον που υπάρχει μια διαφορά μεταξύ τους.

Π.χ. Δίνω αυτό στον xxxx *επειδή έχει ένα κατοικίδιο, ενώ εγώ όχι.*

Πριν το παιχνίδι ξεκινήσει μπορεί να θέλετε να επιβεβαιώσετε τους συμφωνημένους κανόνες της ομάδας, ώστε να αποφευχθούν ανάρμοστα σχόλια ή στοχοποίηση ατόμων.

### **Ιστορία φωτογραφίας:**

Ο διαμεσολαβητής προσκαλεί τους αφηγητές να φέρουν μια ιδιαίτερα σημαντική φωτογραφία στο εργαστήριο. Μπορεί να είναι μια που θα χρησιμοποιήσουν στην ιστορία Ψηφιακής Αφήγησης ή όχι. Η ομάδα έπειτα ανταλλάσσει φωτογραφίες, καταλήγοντας ο καθένας με μια καινούρια και άγνωστη φωτογραφία στα χέρια του. Κάθε συμμετέχων πρέπει να φτιάξει μια ιστορία που νομίζει ότι είναι συνδεδεμένη με την άγνωστη φωτογραφία. Αφού ο καθένας έχει περιγράψει την φωτογραφία και έχει πει την ιστορία, οι φωτογραφίες επιστρέφονται στους ιδιοκτήτες τους που έπειτα λένε την πραγματική ιστορία της φωτογραφίας. Αυτή είναι μια ενδιαφέρουσα άσκηση που δείχνει πως το ίδιο αντικείμενο- σε αυτή τη περίπτωση η φωτογραφία- μπορεί να προσεγγιστεί από διαφορετικές οπτικές. Επίσης προσφέρει μια ευκαιρία για τους αφηγητές να αφήσουν τη φαντασία τους ελεύθερη ώστε να ζωντανέψουν μια παλιά φωτογραφία.

Ως εναλλακτική, ο διαμεσολαβητής δίνει στην ομάδα μια τυχαία επιλογή φωτογραφιών και προσκαλεί την ομάδα να δημιουργήσει μια ιστορία με βάση αυτά που βλέπει. Αυτό εισάγει αφηγηματικές συζητήσεις καθώς και τη δημιουργία σεναρίου και δομής, που θα χρειαστεί αργότερα.

# 4 Δημιουργώντας μια ψηφιακή ιστορία







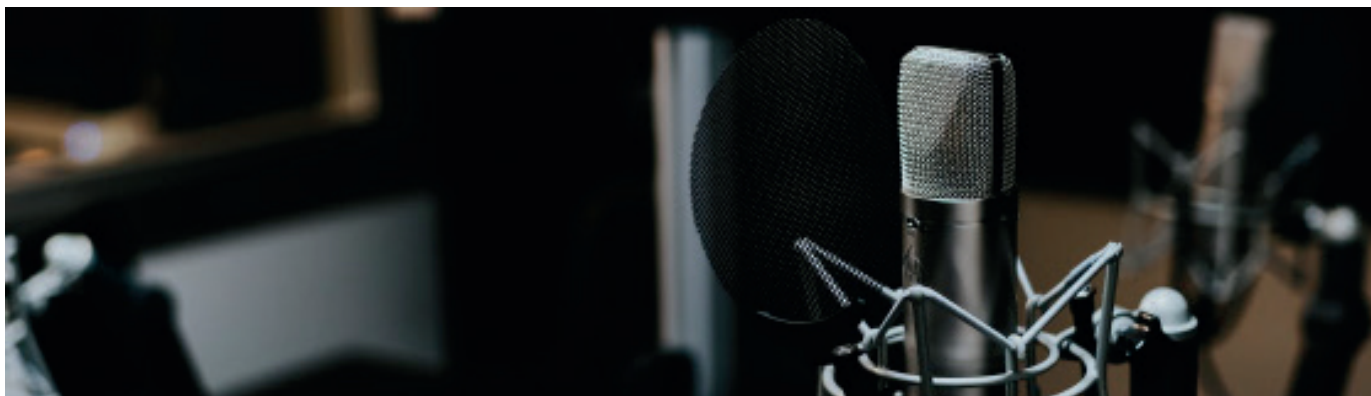
*Η δημιουργία μια Ψηφιακής ιστορίας παρακολουθεί τα πρακτικά θέματα της χρήσης της τεχνολογίας και προσφέρει ιδέες στη χρήση του εξοπλισμού, της εγγραφής ήχου και της διαχείρισης χρόνου.*

Στόχοι

- 1 Κατανόηση του τι χρειάζεται για να καθοδηγήσεις ανθρώπους μέσω της διαδικασίας της ψηφιακής επεξεργασίας.
- 2 Σιγουρευόμαστε ότι ξέρουμε πώς να καθοδηγήσουμε τους συμμετέχοντες στη χρήση ψηφιακού λογισμικού



[http://idigstories.eu/Δημιουργώντας\\_μια\\_ψηφιακή\\_ιστορία](http://idigstories.eu/Δημιουργώντας_μια_ψηφιακή_ιστορία)



Σημαντικά σημεία

**Είναι οι συμμετέχοντες εξοικειωμένοι με το λογισμικό που χρησιμοποιούν;**

*Ξέρουν πώς να επεξεργαστούν το βίντεό τους; Θα το κάνουν αυτό μαζί;*

**Αισθάνονται άνετα με το σενάριό τους;**

*Το έχουν κάνει πρόβα; Το έχουν διαβάσει δυνατά; Έχει το σωστό μήκος;*

**Πώς είναι ο χώρος ηχογράφησης;**

*Υπάρχουν θόρυβοι έξω; Είστε σίγουροι ότι δεν μπορούν να ακούσουν αυτοί που είναι έξω;*

**Έχετε τον 'σωστό' εξοπλισμό;**

*Χρησιμοποιείτε ένα τηλέφωνο, ένα δημοσιογραφικό κασετόφωνο ή το μικρόφωνο ενός υπολογιστή; Θα έχετε την καλύτερη ποιότητα ήχου;*

**Υπάρχει αρκετός χρόνος;**

*Η ηχογράφηση και η επεξεργασία μπορεί να διαρκέσει περισσότερο απ' όση νομίζετε. Θα έχουν όλοι αρκετό και ίσο χρόνο; Μπορείτε να θυμηθείτε πόσο χρόνο χρειαστήκατε εσείς για να φτιάξετε την ιστορία;*

**Γρήγοροι σύνδεσμοι:**

- Σημαντικά σημεία
- Πρακτικά θέματα
- Στιγμές για αναστοχασμό
- Υποστήριξη για χρήση Apple devices.

## Πρακτικά θέματα

**Είναι οι συμμετέχοντες εξοικειωμένοι με το λογισμικό που χρησιμοποιούν;**

Η Ψηφιακή Αφήγηση είναι πάντα επικεντρωμένη γύρω από την ίδια την ιστορία, παρόλα αυτά ένα μεγάλο μέρος της διαδικασίας είναι η κατανόηση της τεχνολογίας ώστε η ιστορία να καταγραφεί με ακρίβεια. Ξέρουν οι συμμετέχοντες πώς να επεξεργαστούν μια φωτογραφία ή να προσθέσουν ένα εφέ; Μπορέσατε να τους δείξετε;

**Αισθάνονται άνετα με το σενάριό τους;**

Δεν εννοούμε αν είναι χαρούμενοι με το κείμενο (που κι αυτό είναι πολύ σημαντικό), αλλά αν είναι ευχαριστημένοι με τον τρόπο που θα αφηγηθούν το κείμενο διαβάζοντάς το. Μερικοί συμμετέχοντες κρατούν σημειώσεις για το σενάριο, για παράδειγμα πότε να κάνουν παύση, πότε να χρησιμοποιήσουν επιτονισμό και πότε να υψώσουν ή να χαμηλώσουν τον τόνο της φωνής.

**Πώς είναι ο χώρος ηχογράφησης;**

Είναι ξεχωριστός από τον χώρο του εργαστηρίου; Είναι ήσυχα μέσα και μακριά από πιθανούς θορύβους έξω; Αυτοί μπορούν να αφαιρεθούν αλλά χρειάζεται περισσότερος χρόνος και εμπειρία.

**Έχετε τον 'σωστό' εξοπλισμό;**

Οι συμμετέχοντες συνήθως φέρνουν τους υπολογιστές και το λογισμικό αλλά το μηχάνημα ηχογράφησης είναι δική σας ευθύνη. Υπάρχει μια σειρά μηχανημάτων ηχογράφησης στην αγορά και μερικά εργαστήρια χρησιμοποιούν εφαρμογές για να ηχογραφούν σε κινητά τηλέφωνα. Ό,τι εξοπλισμό κι αν χρησιμοποιήσεις, δοκίμασε τον στον εαυτό σου πρώτα, και έλεγξε την ποιότητα του ήχου.

**Υπάρχει αρκετός χρόνος;**

Αν και το σενάριο διαρκεί 1-2 λεπτά, οι συμμετέχοντες μπορεί να θέλουν να ηχογραφήσουν την ιστορία τους μερικές φορές, να επεξεργαστούν κάποια μέρη και πιθανά να αλλάξουν μέρος του κειμένου. Σιγουρευτείτε ότι αφήσατε αρκετό χρόνο, ώστε να επιτρέψετε σε κάθε συμμετέχοντα να κάνει αυτό.

## Δημιουργώντας έναν ‘ασφαλή χώρο’

### Το άγχος της τεχνολογίας:

Πολλοί συμμετέχοντες των ψηφιακών εργαστηρίων αναφέρουν το αίσθημα του φόβου όταν πρέπει να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία. Έχετε προσφέρει αρκετή καθοδήγηση και υποστήριξη για τη χρήση του λογισμικού; Ό,τι μπορεί να είναι εύκολο για σας μπορεί να είναι πολύ δύσκολο για άλλους.

### Ομάδες που αλληλοβοηθούνται:

Μπορεί να μην χρειάζεται πάντα εσείς να βοηθάτε με τη διαδικασία της χρήσης της τεχνολογίας. Κάποιοι συμμετέχοντες μπορεί να είναι ικανοί να βοηθήσουν άλλους όταν τελειώσουν τη δική τους δουλειά

### Κατανομή χρόνου:

Δεν υπάρχει ένας καθορισμένος χρόνος για τη διάρκεια των εργαστηρίων. Αυτό εξαρτάται από τους στόχους και τις ανάγκες της ομάδας σας. Επίσης να έχετε υπόψη σας ότι μπορείτε να παρατείνετε το εργαστήριο αν νομίζετε ότι οι συμμετέχοντες χρειάζονται περισσότερο χρόνο. Μερικοί άνθρωποι μπορεί να θέλουν να τελειώσουν τις ιστορίες τους μόνοι τους, γι’ αυτό μην ξεχνάτε ότι αυτοί μπορούν να το κάνουν στον ελεύθερο τους χρόνο( βράδια, μεταξύ συναντήσεων).

## Στιγμές για αναστοχασμό

### Χρήση φωτογραφιών– Η ισορροπία ανάμεσα σε προσωπικές φωτογραφίες και αποθηκευμένες εικόνες και σχέδια

Κατά τη διάρκεια ενός εργαστηρίου μερικοί συμμετέχοντες δεν ήθελαν να μοιραστούν φωτογραφίες των εαυτών τους αλλά ήθελαν ακόμα να μοιραστούν την ιστορία τους. Η λύση για μια συμμετέχουσα ήταν να θολώσει το πρόσωπό της στην ταινία και να χρησιμοποιήσει μια συλλογή από οικογενειακές φωτογραφίες και γενικές εικόνες στην ιστορία. Πίστευε ότι ήταν, έστω κι έτσι, σημαντικό να μοιραστεί την ιστορία της και απόλαυσε το γεγονός ότι μπορούσε να ακούει τη φωνή της, τις φωτογραφίες της και την ιστορία της, και παρ’ όλα αυτά να διατηρεί ένα στοιχείο αυτοπροστασίας.

Άλλοι συμμετέχοντες μπορεί να χρησιμοποιήσουν αποθηκευμένες εικόνες ή σχέδια μόνο (δες το Δουλεύοντας με ευαίσθητα θέματα για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των σχεδίων). Μια συμμετέχουσα είπε ότι αισθανόταν ακόμα συνδεδεμένη με την ιστορία αλλά ασφαλής στην ιδέα ότι δε θα μπορούσε να αναγνωρισθεί. Μερικοί συμμετέχοντες αρνήθηκαν να μοιραστούν την ιστορία τους, αλλά σχολίασαν ότι

απόλαυσαν τη διαδικασία και την αίσθηση απελευθέρωσης, μέσω της δημιουργίας και της αφήγησης της ιστορίας στον εαυτό τους.

*Σημείωση: Να σιγουρεύεστε πάντα όταν χρησιμοποιείται φωτογραφίες από το διαδίκτυο να μη συνδέονται με πνευματικά δικαιώματα και να είναι ελεύθερες να τις χρησιμοποιήσετε..*

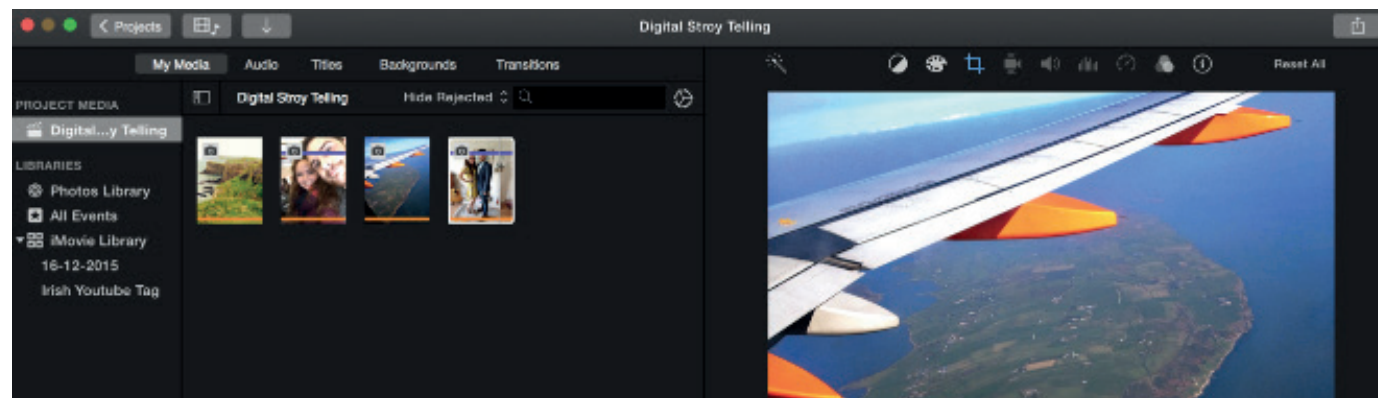
## Μερικές χρήσιμες πηγές

### MacBook – iMovie

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες σε πρότζεκτ θα χρησιμοποιήσουν μια ποικιλία από διαφορετικά λογισμικά επεξεργασίας που είναι συμβατά με τα Windows. Για χρήστες των Mac οι περισσότεροι θα χρησιμοποιήσουν την επισυναπτόμενη εφαρμογή iMovie. Παρακάτω υπάρχει ένα βίντεο επίδειξης. Μπορείτε να βρείτε έναν οδηγό για να χρησιμοποιήσετε το iMovie σ' αυτόν τον σύνδεσμο: [http://idigstories.eu/imovie\\_guide](http://idigstories.eu/imovie_guide)



[http://idigstories.eu/imovie\\_guide](http://idigstories.eu/imovie_guide)



# 5 Δουλεύοντας ευαίσθητα θέματα

Ενδεχόμενα αποτελέσματα  
• Αποδοχή των διαφορών  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας

Ενδεχόμενα αποτελέσματα  
• Αποδοχή των διαφορών  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας

Ενδεχόμενα αποτελέσματα  
• Αποδοχή των διαφορών  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας

Ενδεχόμενα αποτελέσματα  
• Αποδοχή των διαφορών  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας  
• Αποδοχή της διαφορετικότητας



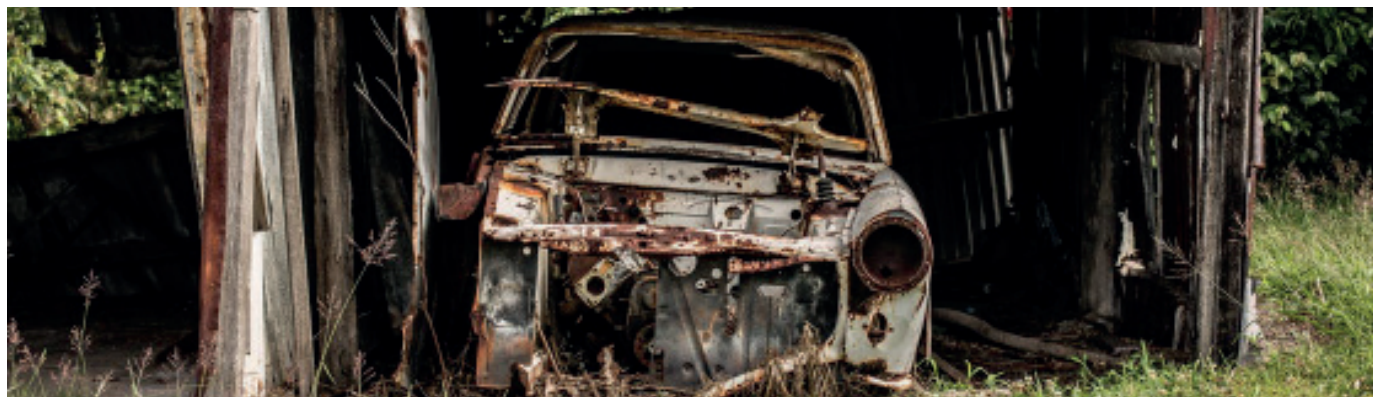
*Το κεφάλαιο Δουλεύοντας με ευαίσθητα θέματα εξερευνά τα βήματα που χρειάζεται ο διαμεσολαβητής για να εδραιώσει την ασφάλεια στην ομάδα και τι να κάνει όταν προκύψουν ζητήματα 'προστασίας' .*

Στόχοι:

- 1 Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν την ανάγκη να προστατεύσουν τον εαυτό τους και ενθαρρύνετέ τους να σκεφτούν προσεκτικά για την ιστορία που θα ήθελαν να πουν.
- 2 Πιθανή προστασία από ψυχολογικό τραύμα και υποστήριξη συμμετεχόντων από υλικό (π.χ. φωτογραφίες) που μπορεί να είναι τραυματικό.



[http://idigstories.eu/Δουλεύοντας\\_ευαίσθητα\\_θέματα](http://idigstories.eu/Δουλεύοντας_ευαίσθητα_θέματα)



Σημαντικά σημεία:

**Οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις ιστορίες τους επειδή το θέλουν;**

*Υπάρχει πίεση επειδή είναι μια ενδιαφέρουσα ιστορία; Σιγουρευτείτε ότι δεν υπάρχει πίεση από τον εαυτό τους ή την ομάδα.*

**Ξέρουν οι συμμετέχοντες ότι μπορούν να αλλάξουν γνώμη;**

*Ξέρουν ότι μπορούν να αλλάξουν ιστορία; Μια μισοτελειωμένη ιστορία είναι καλύτερη από μια για την οποία δεν αισθάνονται άνετα.*

**Θα χρησιμοποιήσουν κάποιοι φωτογραφίες ενός τραυματικού περιστατικού;**

*Αυτό μπορεί να είναι ενδυναμωτικό και τρομακτικό ταυτόχρονα. Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες είναι προετοιμασμένοι στο να τις χρησιμοποιήσουν και να τις μοιραστούν. Πέρασε αρκετός χρόνος από το τραυματικό γεγονός;*

**Έχουν οι συμμετέχοντες εναλλακτικές αντί για προσωπικές φωτογραφίες;**

*Αποθηκευμένες φωτογραφίες, σχέδια, σκηνοθετημένες φωτογραφίες. Όλα αυτά μπορεί να είναι κατάλληλες*

*λύσεις αντί για τη χρήση προσωπικών φωτογραφιών.*

**Αισθάνονται οι συμμετέχοντες ‘ασφαλείς’;**

*Αισθάνονται ότι μπορούν να μοιραστούν την ιστορία τους με την ομάδα χωρίς να την κρίνουν;*

**Γρήγοροι σύνδεσμοι:**

- Σημαντικά σημεία
- Πρακτικά θέματα
- Στιγμές για αναστοχασμό

## Πρακτικά θέματα

**Εκπαιδευτές – έχετε συμμετάσχει σ’ ένα εργαστήριο ή δημιουργήσατε το δικό σας εργαστήριο πριν καθοδηγήσετε μια ομάδα;**

**Οι εκπαιδευτές χρειάζεται να εφαρμόσουν μια ευαίσθητη και ευέλικτη προσέγγιση**

Αυτό σημαίνει να αφουγκράζεσαι τις ατομικές ανάγκες, αλλά και να ελέγχεις τη δυναμική της ομάδας και να διατηρείς τη συνοχή της ομάδας. Επίσης σημαίνει προσοχή στη διαδικασία και όχι προσήλωση σε μια «καλή» ιστορία.

**Συμφωνία σε μια προσέγγιση στην ανταπόκριση σε ευαίσθητα θέματα ή για συγκρούσεις αν προκύψουν.**

Για παράδειγμα, μπορεί ένας εκπαιδευτής να εμπλακεί στην ομάδα, την ώρα που ο άλλος είναι απασχολημένος; Ποιες πιθανότητες υπάρχουν να χρησιμοποιήσετε την ομάδα για υποστήριξη όπου είναι απαραίτητο; Κάντε ένα διάλειμμα αν χρειαστεί- να είστε ευέλικτοι.

**Τα εμπόδια επικοινωνίας μπορεί να οδηγήσουν τους εκπαιδευτές να δουλέψουν με τους αφηγητές ατομικά.**

Για παράδειγμα μπορεί να είναι απαραίτητο να παραλείψετε τον κύκλο αφήγησης και να χρησιμοποιήσετε μια καθοδηγημένη τεχνική συνέντευξης. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει μια ελεύθερη συζήτηση για ένα προσωπικό αντικείμενο ή μια φωτογραφία που επίσης ηχογραφείται.

**Χρησιμοποιώντας σχέδια αντί για φωτογραφίες**

Σχέδια μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να εκφραστούν «λεπτές» καταστάσεις ή για ευαίσθητα θέματα και παρ’όλο που κρατάνε την ανωνυμία του αφηγητή μπορούν να δημιουργήσουν μια ειλικρινή και αυθεντική ταινία. Εικόνες που δημιουργούνται από τους αφηγητές είναι καλύτερες επιλογές από τις αποθηκευμένες



εικόνες, αφού προσφέρουν μια πιο προσωπική σύνδεση με την ιστορία και την ίδια την ταινία.

### **Διαφύλαξη και προστασία ευάλωτων ομάδων**

‘Διαφύλαξη’ είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται στη δουλειά με ευάλωτες ομάδες (παιδιά, ενήλικες που θεωρούνται ευάλωτοι λόγω της ηλικίας, της αρρώστιας, της ψυχικής υγείας και άλλων αναπηριών). Οι εκπαιδευτές πρέπει να είναι σε επιφυλακή για σχετικά νομικά πλαίσια και καθοδήγηση σχετικά με αυτές τις ομάδες και το πλαίσιο στο οποίο δουλεύουν. Χρειάζεται να υπάρχει στενή συνεργασία με γονείς, δασκάλους (όταν δουλεύουν με παιδιά) ή να υποστηρίζουν το προσωπικό σε περιπτώσεις ευάλωτων ενηλίκων.

### **Μοίρασμα κανόνων**

Μπορεί να είναι σημαντικό να εγκαθιδρύσουμε κανόνες για το τι μπορούμε να πούμε για τη διαδικασία έξω από το εργαστήριο. Ο κύριος κανόνας είναι ότι μπορείτε να μιλήσετε για τη δική σας ιστορία έξω από το εργαστήριο, αλλά δεν μπορείτε να μιλήσετε για ιστορίες άλλων συμμετεχόντων ή να αναφέρετε τα ονόματά τους.

## **Δημιουργώντας έναν ‘ασφαλή χώρο’**

### **Προετοιμάζοντας και φροντίζοντας την ομάδα από την αρχή**

Το να δημιουργήσετε έναν ασφαλή χώρο θα εξαρτηθεί ως ένα βαθμό από τα πρώτα βήματα προετοιμασίας και από τα αρχικά στάδια της διαδικασίας. Παρακάτω υπάρχουν μερικές υπενθυμίσεις από το ‘Βρίσκοντας την ομάδα’, το ‘Ξεκινώντας’ και το ‘Δημιουργώντας μια ιστορία’:

- Σαφείς πληροφορίες και προσδοκίες για πιθανούς συμμετέχοντες
- Συμφωνημένοι και σαφείς ‘κανόνες’ εμπιστευτικότητας
- Χώροι που προσφέρουν φυσική άνεση
- Δραστηριότητες σπάσιμου πάγου
- Ευαισθητοποίηση, προσοχή και στρατηγικές για αντιμετώπιση ευαίσθητων θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων ευκαιριών για τους συμμετέχοντες να προειδοποιήσουν τους εκπαιδευτές για τυχόν δυσφορία
- Ευελιξία και εστίαση στην ανταπόκριση σε θέματα καθώς προκύπτουν, επιτρέποντας στις ιστορίες να αλλάξουν μέσα από τη διαδικασία
- Δημιουργία ευκαιριών για τους συμμετέχοντες να ‘αξιολογήσουν’ και να ενημερώσουν για το πώς πάει, αν αισθάνονται άνετα και αν απολαμβάνουν τη διαδικασία
- Αναφορές και κλείσιμο –οι τελειωμένες ταινίες είναι η πνευματική περιουσία κάθε δημιουργού και στο μέλλον μπορεί μόνο να χρησιμοποιηθεί με την— κατά προτίμηση γραπτή— άδειά του. Πρέπει να βεβαιώσουμε τους δημιουργούς ότι μπορούν να αλλάξουν ή να ανακαλέσουν τη γραπτή άδειά τους οποιαδήποτε στιγμή. Αυτό



σημαίνει ότι μπορούν αργότερα να δώσουν άδεια να δημοσιευτεί η ταινία τους στο διαδίκτυο ή να ζητήσουν την απομάκρυνσή της από αυτό (π.χ. από μια ιστοσελίδα που διαχειριζόμαστε εμείς)

**Πού θα βρείτε υποστήριξη αν ένα ευαίσθητο θέμα το απαιτεί, και για τον συμμετέχοντα και για σας ως εκπαιδευτής;**

Αυτός που θα δώσει την υποστήριξη μπορεί να είναι κάποιος εξωτερικός συνεργάτης ή ένας συνάδερφος, και θα πρέπει να ενημερώσετε τους συμμετέχοντες σε ποιον να απευθυνθούν. Αυτός μπορεί να είναι κάποιος που έχει δουλέψει στο παρελθόν με την ομάδα (για παράδειγμα ένας δάσκαλος της τάξης).

## Θεραπευτικό αλλά όχι θεραπεία!

Η ψηφιακή αφήγηση ιστοριών δεν είναι τεχνική θεραπείας, αλλά σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να έχει θεραπευτικές επιδράσεις. Μια τέτοια περίπτωση μπορεί να είναι όταν μια προσωπική ιστορία έχει τραυματική επίδραση. Λάβετε υπόψη σας τις παρακάτω επιλογές:

- Δώστε χρόνο στους συμμετέχοντες να διαλέξουν την κατάλληλη ιστορία. Το ενδιαφέρον δεν πρέπει να υπερισχύσει των ευαίσθητων θεμάτων
- Διακρίνετε αν οι συμμετέχοντες αισθάνονται άνετα να μοιραστούν την ιστορία τους με την υπόλοιπη ομάδα.
- Όταν ένα τραύμα έρχεται στην επιφάνεια που μπορεί μόνο να αντιμετωπιστεί με τη βοήθεια ενός έμπειρου θεραπευτή, αυτό πρέπει να αναγνωριστεί και ο συμμετέχοντας πρέπει να λάβει ως συμβουλή να ψάξει για εξωτερική βοήθεια.

**Τι είναι ο επανατραυματισμός;**

Αυτό σημαίνει ότι ο συμμετέχων είναι εκτεθειμένος σε ερέθισμα άμεσα ή έμμεσα σχετικό με ένα τραυματικό γεγονός στη ζωή του. Όταν ένα πρόσωπο είναι τραυματισμένο (ή αν αυτό φέρνει πλημμύρα συναισθημάτων) μπορεί να δημιουργήσει μια αντίδραση τόσο δυνατή ώστε ο συμμετέχων να καταλήξει να πιστεύει ότι είναι πίσω στη στιγμή του τραύματος.

Προτεινόμενοι τρόποι αντίδρασης σε αυτό είναι:

- Αφήστε χώρο στον συμμετέχοντα να επεξεργαστεί τι συνέβη και να αισθανθεί ασφαλής να μιλήσει ή να μοιραστεί το γεγονός.

- Επιτρέψτε στον συμμετέχοντα να κάνει πρακτική λέγοντας την ιστορία του σ' ένα άλλο μέλος της ομάδας ή στον διαμεσολαβητή πριν την κάνει ψηφιακή ταινία.
- Ελέγξτε ότι είναι η επιθυμία του συμμετέχοντα να μοιραστεί την ιστορία και όχι μόνο επειδή είναι 'ενδιαφέρουσα'.
- Σιγουρευτείτε ότι έχει περάσει σημαντικό χρονικό διάστημα από το περιστατικό.

Αν δείτε κάποιον συμμετέχοντα να αισθάνεται ανήσυχος, φοβισμένος ή να παρουσιάζει αντιδράσεις που προκαλούν ανησυχία όταν δουλεύει με την ιστορία του μπορεί να χρειαστεί να παρέμβετε. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιήσουν αυτό το ερέθισμα για την εστίαση μιας ιστορίας, αλλά μπορεί να χρειαστεί να του διαβεβαιώσετε ότι υπάρχουν και άλλες εναλλακτικές.

Επίσης σιγουρευτείτε ότι εκτός από τον άμεσο ενδιαφερόμενο, αυτό δεν είχε επίδραση σε άλλα μέλη της ομάδας και ότι δε χρειάζονται επιπρόσθετη υποστήριξη.

#### **Θυμηθείτε:**

Αν ένας συμμετέχοντας συνεχίσει να είναι αναστατωμένος λόγω του ερεθίσματος της ιστορίας, υπάρχει πάντα μια ευκαιρία για αλλαγή ιστορίας. Ίσως χρειαστεί ο διαμεσολαβητής να το εξηγήσει αυτό, ώστε ο συμμετέχοντας να μην συνεχίσει επειδή αισθάνεται ότι δεν έχει άλλη επιλογή.

## **Στιγμές για αναστοχασμό**

*«Είναι σημαντικό να κάνετε αξιολόγηση κατά τη διάρκεια και στο τέλος του εργαστηρίου. Στο εργαστήριό μας δώσαμε σε όλους τους συμμετέχοντες, μετά τη δεύτερη μέρα, χαρτάκια για να γράψουν ανώνυμα κάτι που τους άρεσε και κάτι που δεν τους άρεσε. Κάναμε το ίδιο σε κύκλο την τελευταία μέρα μετά τις προβολές των ταινιών.»*

# 6 Μοίρασμα των ιστοριών και κλείσιμο



*Το μοίρασμα και το κλείσιμο εστιάζει στα βήματα για να κλείσει το εργαστήριο, όχι μόνο με το μοίρασμα των ιστοριών αλλά βοηθώντας τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πάνω σε αυτά που κατάφεραν.*

Στόχοι

- 1 Κατανόηση της σημασίας του κλείσιμου της ομάδας και του πώς να το κάνεις αυτό.
- 2 Επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να γιορτάσουν τη δουλειά που επετεύχθη και να σκεφτούν πάνω στην αφήγηση ιστοριών και την πορεία της ομάδας.



[http://idigstories.eu/Μοίρασμα\\_των\\_ιστοριών\\_και\\_κλείσιμο](http://idigstories.eu/Μοίρασμα_των_ιστοριών_και_κλείσιμο)



Σημαντικά σημεία:

**Μπορούν όλοι να δουν την οθόνη;**

*Αισθάνονται όλοι άνετα; Είναι το δωμάτιο αρκετά μεγάλο για να τους χωρέσει όλους; Θα χρειαστείτε ξεχωριστή αίθουσα προβολής;*

**Ξέρετε πώς να παρουσιάσετε τις ιστορίες;**

*Έχετε μια περίληψη για κάθε ιστορία; Παρουσιάζει την ιστορία χωρίς να φανερώνει πολλά;*

**Ξέρουν οι συμμετέχοντες τι θα γίνει με την ιστορία τους μετά;**

*Θα τις μοιραστούν στο διαδίκτυο; Θα χρησιμοποιηθούν οι ταινίες για προώθηση; Ξέρουν ότι μπορούν να πουν όχι;*

**Θα καλέσουν οι συμμετέχοντες άλλους απ' έξω;**

*Αυτό πρέπει να συμφωνηθεί απ' όλους. Αν προσκαλεστούν μπορούν να δουν μόνο τις ταινίες αυτών που τους προσκάλεσαν. Γενικά προτείνεται μια κλειστή προβολή.*

**Πώς θα πείτε αντίο;**

*Μια δραστηριότητα; Μια συζήτηση; Πώς θα γιορτάσετε και θα σκεφτείτε πάνω στη διαδικασία;*

**Γρήγοροι σύνδεσμοι:**

- Σημαντικά σημεία
- Πρακτικά θέματα
- Στιγμές για αναστοχασμό
- Δραστηριότητες

## Πρακτικά θέματα

### Προβολή

Οι ψηφιακές ιστορίες φτιάχνονται για να μοιράζονται με άλλους, γι' αυτό η προετοιμασία για την προβολή των ταινιών και το κλείσιμο πρέπει να ξεκινήσουν νωρίς. Σιγουρευτείτε ότι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν ότι οι ταινίες τους θα προβληθούν και θα μοιραστούν μεταξύ τους και αφιερώστε αρκετό χρόνο γι' αυτό.

Δημιουργήστε μια εκδήλωση προβολής ανάλογη με τη σημασία της:

- Φτιάξτε την αίθουσα με τρόπο ώστε να βλέπουν όλοι την οθόνη και να υπάρχει συσκότιση αν είναι δυνατόν
- Χρησιμοποιήστε υψηλής ποιότητας οπτικοακουστικό εξοπλισμό.
- Ο εκπαιδευτής πρέπει να παρουσιάζει κάθε ταινία με λίγες προσωπικές λέξεις ώστε να αντιμετωπίσει την πιθανή ανησυχία του αφηγητή και να εξασφαλίσει ότι η δουλειά θα έχει την ανάλογη προσοχή. Αποφύγετε κριτικά σχόλια και μη δώσετε την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να κάνουν το ίδιο.
- Όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι παρόντες στην προβολή, αν είναι δυνατόν. Επίσης δείτε το «Δημιουργώντας έναν ασφαλή χώρο»
- Σκεφτείτε την πιθανότητα διοργάνωσης μιας δεύτερης εκδήλωσης- προβολής για ευρύτερο κοινό, για μέλη κοινότητας και διάδοσης του εργαλείου της Ψηφιακής Αφήγησης (με την άδεια των δημιουργών!)
- Γιορτάστε κάθε ταινία ισότιμα!
- Αφήστε τους συμμετέχοντες να γιορτάσουν ό, τι κατόρθωσαν, αφιερώστε χρόνο σ' αυτήν τη διαδικασία και στο μοίρασμα των συναισθημάτων.
- Αν κάποιος συμμετέχων λείπει, αντιδράστε σαν να είναι παρών, δείξτε την ταινία του, παρουσιάστε την, δείχνοντάς τους ότι και αυτή δημιουργήθηκε από ένα μέλος της ομάδας.

### Κλείσιμο

Όπως σε όλες τις διαδικασίες ομάδας, ένα εργαστήριο ψηφιακής αφήγησης απαιτεί ένα 'τέλος'. Αυτή είναι επίσης μια ευκαιρία για κάθε συμμετέχοντα να δώσει επανατροφοδότηση στην ομάδα και στους εκπαιδευτές για όλη τη διαδικασία.

- Αυτό μπορεί να γίνει μέσω μια συζήτησης με την ομάδα όπου οι συμμετέχοντες κάθονται σε κύκλο ή μέσω μιας άλλης δραστηριότητας αναστοχασμού.
- Δείτε 'Δραστηριότητες, Παιχνίδια πάγου και Παιχνίδια ενεργοποίησης' παρακάτω
- Αυτή είναι η στιγμή να μοιραστείτε προσωπικές εμπειρίες, και ΟΧΙ να μιλήσετε για τις τελειωμένες ταινίες και να τις σχολιάσετε.
- Πρέπει να δοθεί σε κάθε συμμετέχοντα η ευκαιρία να πει ή να μοιραστεί κάτι, συμπεριλαμβανομένου των εκπαιδευτών και των βοηθών εκπαιδευτών. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει μια θετική και μια αρνητική εμπειρία που βίωσαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

## Δημιουργώντας έναν 'ασφαλή χώρο'

Έχουν προσφερθεί σαφείς πληροφορίες για το πώς θα μοιραστούν οι ταινίες και πώς θα αποκτηθεί η συναίνεση από τους συμμετέχοντες; Μερικές φορές οι συμμετέχοντες δε θέλουν να μοιραστούν τις ταινίες τους με ευρύτερο κοινό. Αυτό μπορεί να είναι μια συγκεκριμένη επιλογή για συγκεκριμένες ομάδες, όπως οι πρόσφυγες.

Άλλοι άνθρωποι (οικογένεια, φίλοι) μπορούν να καλεστούν μόνο αν όλοι οι συμμετέχοντες έχουν συμφωνήσει σε αυτό. Να είστε έτοιμοι να αποκλείσετε απρόσμενους 'καλεσμένους'. Σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να είναι στην ευχέρεια του διαμεσολαβητή να αποφασίσει αν η διαδικασία χρειάζεται μια κλειστή ομάδα για μοίρασμα ειδικά αν οι συμμετέχοντες έχουν δουλέψει με ευαίσθητα θέματα.

Ταινίες φτιαγμένες με παιδιά χρειάζονται τη συναίνεση των γονιών/ κηδεμόνων για να προβληθούν. Πρέπει να υπάρχει μέριμνα για απόκτηση συναίνεσης με άλλες ευάλωτες ομάδες, για παράδειγμα ενήλικες με μαθησιακές δυσκολίες.

## Στιγμές για αναστοχασμό

**Έχετε ασχοληθεί αρκετά με το κλείσιμο της διαδικασίας;**

Είναι εύκολο να παραμελήσετε το κλείσιμο μέσα σε όλη την προετοιμασία και το σχεδιασμό για τη δημιουργία ιστοριών, τη συνοδεία φωτογραφιών μέχρι την ολοκλήρωσή τους. Παρ' όλα αυτά το 'κλείσιμο' της ομάδας και η δημιουργία χώρου για τους συμμετέχοντες ώστε να μοιραστούν τις σκέψεις τους και τις εμπειρίες τους είναι πραγματικά σημαντικό, γι' αυτό αφήστε χρόνο και ενέργεια γι' αυτό. Μπορεί να είναι το μοίρασμα

ανατροφοδότησης σ' έναν κύκλο ή με έναν συνάδερφο, ή μια άλλη δραστηριότητα.

Επίσης μπορεί να θέλετε να διεξάγετε δραστηριότητα αξιολόγησης που καταγράφουν ιδέες και εμπειρίες με τρόπους που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να χρησιμοποιήσετε με άλλους στο μέλλον.

## **Δραστηριότητες, Παιχνίδια σπάσιμου πάγου, Παιχνίδια ενεργοποίησης και γνωριμίας**

### **Κάτι που παίρνω μαζί μου, κάτι που αφήνω πίσω μου:**

Οι συμμετέχοντες κάθονται σε κύκλο και κάθε άτομο μοιράζεται μια θετική ανάμνηση από τη διαδικασία της Ψηφιακής Αφήγησης και μια αρνητική εμπειρία ή συναίσθημα που θα ήθελαν να αφήσουν πίσω. Για παράδειγμα, “Κρατάω το αίσθημα της περηφάνιας αφού μπόρεσα να μοιραστώ την ιστορία μου, αφήνω πίσω μου τον θυμό μου, όταν δεν μπορούσα να ανεβάσω σωστά τη φωτογραφία”

Μερικές φορές μπορείτε να παρουσιάσετε μια κίνηση σώματος για να αναπαραστήσετε αυτό που παίρνετε ή αφήνετε.

### **Ζωγραφίστε το ταξίδι σας:**

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σημαδέψουν το ταξίδι τους μέσα από τη διαδικασία. Μπορείτε να το κάνετε αυτό καταγράφοντας το ταξίδι σε χαρτί ή παίρνοντας θέσεις οι συμμετέχοντες στην αίθουσα, αφήνοντας τους να σχεδιάσουν τη διαδικασία της ιστορίας μαζί. Ο στόχος είναι να θυμηθούν όλοι μαζί τα βήματα που χρειάζονται για να κάνουν ψηφιακές ιστορίες και να αναστοχαστούν ως ομάδα στις αλλαγές που έκαναν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

### **Ψηφιακό τέλος:**

Η ομάδα σας μπορεί να θέλει να κάνει μια ψηφιακή ιστορία όλης της διαδικασίας μαζί. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει εικόνες ή σχόλια για τη διαδικασία.

# Παράρτημα



## Φόρμα συγκατάθεσης

Όνομα .....

Επίθετο .....

Στοιχεία επικοινωνίας:

email .....

τηλέφωνο .....

Καταλαβαίνω ότι η πρόθεση του/της ..... είναι να κάνει τις ψηφιακές ιστορίες διαθέσιμες ως μία εκπαιδευτική πηγή ως μέρος της διεθνούς τάσης για βελτίωση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της εκπαίδευσης δια βίου μάθησης για ενήλικες, αλλά ότι η ομάδα του πρότζεκτ δεν μπορεί να έχει έλεγχο ή να θεωρηθεί υπεύθυνη για το πώς θα χρησιμοποιηθούν τελικά.

Γνωρίζοντας αυτό δηλώνω:

Ότι συναινώ στη χρησιμοποίηση της ιστορίας μου ως μέρος του πρότζεκτ

συναινώ στο παρακάτω εκπαιδευτικό πρόγραμμα

συναινώ στη φωτογράφιση/ βιντεοσκόπηση και δημοσίευση εικόνων από τη συμμετοχή μου στο πρότζεκτ

έχω αποκτήσει όλες τις κατάλληλες άδειες για υλικά που χρησιμοποιούνται στην ιστορία.

Σχετικά με τη διάδοση της ιστορίας μου, δηλώνω ότι:

Δίνω τη συγκατάθεση μου για την ιστορία μου, για να δημοσιευτεί στο διαδίκτυο

Δίνω τη συγκατάθεση μου για την ιστορία μου, για να χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς μόνο

Δε δίνω τη συγκατάθεσή μου για οποιαδήποτε χρήση της ιστορίας μου

(παρακαλούμε να σημειώσετε την επιλογή σας)

.....  
Ημερομηνία

.....  
Υπογραφή

## Φόρμα αξιολόγησης

Αυτή είναι μια φόρμα αναστοχασμού που πρέπει να συμπληρωθεί μετά το πέρας του εργαστηρίου από τους συμμετέχοντες και τους διοργανωτές.

- Παρακαλούμε αφιερώστε λίγο χρόνο για να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο σχετικά με το εργαστήριο Ψηφιακής Αφήγησης.

- Αυτό το ερωτηματολόγιο είναι αυστηρά ανώνυμο.

- Στοιχεία του εργαστηρίου/ πληροφορίες:

Όνομα της οργάνωσης που διοργανώνει το εργαστήριο .....

- Ονόματα των διαμεσολαβητών του εργαστηρίου .....

Τόπος και ημερομηνία του εργαστηρίου .....

- Παρακαλούμε κυκλώστε ή υπογραμμίστε:

Ποια ήταν η ομάδα- στόχος του εργαστηρίου Ψηφιακής Αφήγησης;

☐ Ενήλικες

☐ Παιδιά

☐ Μαθητές/ Φοιτητές

☐ NEETS (άνεργοι ανειδίκευτοι)

☐ Πρόσφυγες/ Αιτούντες Άσυλο

☐ Μετανάστες

☐ Ομάδα με μαθησιακές ή φυσικές ανάγκες (Ενήλικες/ Παιδιά)

☐ Άλλη(παρακαλούμε εξηγήστε) .....

Παρακαλούμε δώστε ένα παράδειγμα και περιγραφή μιας εναρκτήριας δραστηριότητας με την ομάδα .....

.....

Παρακαλούμε περιγράψτε μια στιγμή επιτυχίας κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου .....

.....

Παρακαλούμε συζητήστε ένα θέμα/ πρόβλημα που παρουσιάστηκε στο εργαστήριο και πώς αντιμετωπίστηκε .....

.....

Αν μπορούσατε να δώσετε μια συμβουλή σε κάποιον που διοργανώνει ένα εργαστήριο ψηφιακής αφήγησης με την ίδια ομάδα – στόχος όπως η δική σας, ποια θα ήταν; .....

.....

Έχετε άλλες σκέψεις ή σχόλια που θα θέλατε να μοιραστείτε για την εμπειρία σας που μπορεί να είναι βοηθητικά για τους άλλους; .....

.....

